

Når børn har brug for mere, må systemet ikke give mindre

Af: Hanne Dalsgaard, formand i FADD

Når systemet svigter børn og unge i massiv mistrivsel, er konsekvenserne alvorlige og langvarige. Det sker, når vi handler for sent, handler forkert – eller ikke har kapacitet og faglighed til at handle kvalificeret. Netop nu står vi midt i et pres, der kalder på forandring. Ikke forandring for forandringens skyld, men for at forbedre.

I disse måneder oplever FADDs medlemsinstitutioner et markant og alarmerende højt antal henvendelser om børn og unge med behov for meget komplekse anbringelser. Det drejer sig om børn helt ned til 10-årsalderen og unge, som ikke kan indgå i fællesskaber med andre børn, eller som kræver 1:1-normering – eller mere – for overhovedet at kunne være i et tilbud.

Det er børn og unge i dyb mistrivsel. De beskrives ofte som voldsomme, selvskadende, seksuelt krænkende eller suicidale. Bag adfærden ligger alvorlige individuelle skæbnefortællinger med svigt, utryghed, sygdom eller manglende hjælp til regulering. De har brug for særlige rammer – og for at blive mødt af den højeste faglighed, ikke af midlertidige nødløsninger.

Vi ser politisk handling på området. Anvendelsen af ikke-godkendte pladser begrænses, akutområdet strammes, og forhåbentligt vil anbringelser på eget værelse blive rammesat og nyfortolket. Det er både NØDVENDIGT og PÅ HØJE TID at politikerne handler 🙏. Men forandringerne lægger også et yderligere pres på et i forvejen udfordret system. Unge, der tidligere blev placeret i sommerhuse eller langvarige akutte forløb, skal nu rummes i det etablerede system – som allerede mangler kapacitet.

Her står vi i børne- og ungeområdets dobbelte udfordring

Et helt nødvendigt opgør med uegnede løsninger – samtidig med en akut mangel på specialiserede tilbud og bæredygtige faglige miljøer, der har kapacitet til at hjælpe disse børn.

Løsningen er ikke at skrue tiden tilbage. Den findes heller ikke i hurtige lappeløsninger eller forenklinger af komplekse problemstillinger. Løsningen findes i det, vi allerede ved virker: solid socialpædagogik, højt specialiserede indsatser og stabile, professionelle rammer omkring børn og unge i mistrivsel.

Relationel kontinuitet, tydelige strukturer, forudsigelighed, affektregulering og traumeforståelse er ikke bløde værdier – det er faglige nødvendigheder. Når børn reagerer ekstremt, kræver det voksne, der kan rumme, forstå og handle professionelt, også når det er allermest krævende.

Men socialpædagogik virker ikke i et vakuum. Den virker kun, når den udfoldes af kvalificerede fagpersoner med tid, kompetencer, god ledelse og organisatorisk

opbakning. Hvis vi som samfund vil tage ansvar for de mest udsatte børn og unge, kræver det investeringer i faglighed: adgang til specialiseret viden, løbende kompetenceudvikling, supervision og stærkt tværfagligt samarbejde. Det kræver også mod til at anerkende, at nogle børn har brug for meget høje normeringer og individuelt tilrettelagte forløb over lang tid – særligt hvis vi ikke griber dem og deres udfordringer rettidigt og med velvalgte faglige (tidlige) indsatser.

Der findes ikke standardløsninger til børn i kritisk mistrivsel. Der findes fagligt funderede løsninger, som kræver fleksibilitet, vedholdenhed og vilje til at stå fast – også når resultaterne ikke kan måles fra den ene dag til den anden.

Alt for mange forløb bryder i dag sammen i overgangene: mellem akutte og længerevarende indsatser, mellem sektorer og organisatoriske siloer. Hvis vi vil lykkes, må vi tænke helheder frem for enkelttiltag.

FADD som aktiv medskaber og faglig samarbejdspartner

I FADD repræsenterer vi børne- og ungehjem og specialiseret dagbehandling, der hver dag arbejder med netop disse børn og unge. Vi ligger inde med omfattende praksisnær viden om, hvad der virker – og hvad der ikke gør. Vi har viden om tværprofessionalitet, rekruttering, ledelse og organisationer. Den viden stiller vi gerne til rådighed.

FADD ønsker at være en aktiv medspiller i udviklingen af fremtidens løsninger på børne- og ungeområdet. Ikke som kritikere på sidelinjen, men som faglige samarbejdspartnere med et fælles mål: at flere børn og unge får den rette hjælp på det rette tidspunkt.

Alternativet er kendt. Flere sammenbrudte forløb. Flere børn i dyb mistrivsel. Et system under stadig større pres. Det er ikke et alternativ, vi kan være bekendt. Når vi ved, hvad der virker, har vi også et ansvar for at handle på det – med varme, viden, visdom og vedholdenhed. Netop derfor har FADD i sidste uge rakt ud til Socialminister Sophie Hæstorp Andersen med netop dette perspektiv. Med håbet om at hun griber bolden, og inviterer til drøftelse og arbejds møde.

FADD peger på fem nødvendige prioriteringer:

1. Investér i godkendte, specialiserede anbringelsestilbud med høj faglighed – ikke midlertidige nødløsninger.
2. Anerkend socialpædagogisk faglighed og et kvalificeret socialtilsyn som en forudsætning, ikke en luksus.
3. Skab sammenhængende forløb, så børn ikke mister relationer og retning i overgangene.
4. Styrk rammerne for fagprofessionelle gennem rekruttering, fastholdelse, supervision, ledelse og kompetenceudvikling.
5. Brug den viden, der allerede findes i praksisfeltet – den er afprøvet, realistisk og nødvendig.

Det helt nødvendige 2. spørgsmål

Vi er ivrige og målrettede i forhold til at bistå med løsninger og indsatser, der kan hjælpe med ovenstående udfordring, så vi kan finde løsninger i dag og i morgen.

MEN vi insisterer samtidigt på at stille det nødvendige 2. spørgsmål i alle de sammenhænge, hvor vi har mulighed for det. Derfor skal det også med i denne klumme. Det spørgsmål, der også skal stilles og findes svar på er:

"Hvorfor er vi endt i ovenstående situation med flere små børn og unge med voldsomme udfordringer – børn og unge i mistrivsel som bliver så alvorlig, at der skal vidtgående løsninger til? Vi MÅ have sovet i timen, der er noget vi skal gøre bedre og anderledes – for børnene og barndommen!"

Varme, Viden, Visdom og Vedholdenhed